

1. ČTVEREC NA ROZKLIK=POJETÍ VÝUKY

POJETÍ VÝUKY V ZaS

- orientace na dítě
- převládá aktivita dítěte→ dítě je aktivním tvůrce svého vzdělávání, učitel je pouze jeho průvodcem na této cestě
- učení v souvislostech, propojení s reálným životem
- chyba je prostředek k učení, neznamena selhání
- výuka je individualizovaná, vychází z potřeb a možností každého dítěte
- prostředí třídy je uspořádáno do učebních hnízd
- hlavní formou práce v programu Začít spolu je integrovaná tematická výuka v centrech aktivit
- hodnotíme slovně v průběhu i na konci školního roku, největší váhu přikládáme sebehodnocení dětí
- věnujeme se osobnostnímu rozvoji dětí→zařazujeme sebezkušenostní aktivity, kterými se učíme lépe poznávat sebe sama, svůj proces učení a komunikovat s druhými
- rodiče jsou vítanými partnery školy, kteří se podle svých možností aktivně podílejí na chodu třídy

VĚŘÍME ŽE...

- **dítě se nejlépe učí prostřednictvím vlastní praktické činnosti** → věnujeme mnoho času samostatným aktivitám dětí, které mohou být individuální nebo skupinové, a při nichž mají žáci možnost si pomáhat a spolupracovat.
- **vlastní poznatek má větší váhu než převzatý** →žáky stavíme před podnětné problémy, klademe jim otázky, necháváme je tvořit a objevovat, ale nepředkládáme jim hotové odpovědi.
- **co dítě objeví samo, to ví už navždy**, nebo ví, že si to může objevit znovu →převzme-li dítě objev někoho jiného, často jej velmi rychle zapomene.
- **děti dokáží samostatně myslet**→vytváříme prostor pro vrstevnické diskuze, kde děti mohou sdílet své zkušenosti a zážitky, které jsou pro ně významným zdrojem vzájemného učení. Takovým prostorem je například ranní kruh.
- **předpokladem úspěšného učení je bezpečné a podnětné prostředí**→ vytváříme pohodovou atmosféru ve třídě, pečujeme o mezilidské vztahy, podporujeme radost z objevování a vnitřní motivaci žáků

2. ČTVEREC NA ROZKLIK=ORGANIZACE DNE

1. **Ranní kruh** je místo pro společné setkávání, sdílení, seznámení se s tím, co nás daný den čeká atp. Je primárně určen k rozvoji mezilidských vztahů ve třídě, posilování soudržnosti třídy i budování pocitu sounáležitosti.

1. Ranní kruh (30 minut)
2. Společná práce (60 minut)
3. Přestávka (30 minut)
4. Práce v centrech aktivit (60 minut)
5. Hodnocení dne v kruhu (30 minut)

3. Po ranním kruhu obvykle následuje **společná práce**. Jedná se nejčastěji o učební aktivity, v nichž celá třída pracuje na společném zadání. Nejčastěji se v této části dne probírá učivo z českého jazyka a matematiky. Připravené úlohy mohou být v rámci individualizace odstupňovány podle obtížnosti.

4. Po velké přestávce zpravidla následují **centra aktivit**. Centřům aktivit se budeme speciálně věnovat níže.

2. Součástí ranního kruhu je **ranní zpráva**, kterou bychom mohli označit za přechodový rituál k vlastní výuce. V tuto chvíli nám ranní kruh nabízí svůj další rozměr a otvírá prostor pro bezpečné opakování probíraného učiva, evokaci a vzájemné porovnávání žákovských prekonceptů či navozování motivace. Učitel se snadno zorientuje, co žáci o daném tématu vědí a co by se ještě chtěli dozvědět.

5. Den uzavíráme **hodnocením v kruhu**, kde žáci prezentují výsledky své práce. Zamýšlí se nad tím, co nového se naučily, co se jim dařilo či nedařilo, jak vyřešily daný problém, v čem se ještě potřebují zlepšit. Dochází k výměně zkušeností a sdílení poznatků. Je zde prostor pro vzájemné hodnocení žáků, ale i pro hodnocení učitele.

Centra aktivit

Pro práci v centrech je důležité, aby třída byla uspořádána do menších pracovních koutků, které mají různé zaměření a tomu odpovídá i jejich materiální vybavení.

Nejčastěji se setkáváme s centry:

Matematika a hry

Čtení/ Psaní

Ateliér (výtvarné činnosti)

Věda o objevy (přírodní vědy)

V každém centru aktivit pracuje skupinka dětí na jiném úkolu. Činnosti v jednotlivých centrech propojuje vždy stejné téma např. podmořský svět.

Děti pracují v malých skupinkách, mohou spolu přirozeně komunikovat, řešit problémy, rozhodovat se, rozvíjet své vyjadřovací schopnosti, chápat a akceptovat rozdíly mezi sebou. Jsou tak vedeny k samostatnosti i spolupráci. Mají možnost si svoji práci zorganizovat, rozdělit si role v týmu a naplánovat postup práce.

Skupina žáků si může svobodně zvolit, do kterého centra se chtějí přihlásit, během týdne však musí projít všemi centry aktivit a absolvovat všechny připravené úkoly. Skupinka dětí spolu „putuje“ po celou dobu trvání center aktivit.

Učitel má roli pozorovatele a poradce, případně poskytuje individuální pomoc, je-li třeba.

Je zde i prostor pro zapojení rodičů, kteří přicházejí do výuky, pomáhají s organizací center a zejména v nižších ročnících pomáhají dětem se čtením zadání.

3. ČTVEREC NA ROZKLIK=METODY A FORMY PRÁCE

V programu Začít spolu uplatňujeme konstruktivisticky orientované vzdělávání. Na stejných principech je založena i výuka matematiky podle profesora Hejného. Toto pojetí výuky vychází z předpokladu, že vlastní poznání si děti konstruují samy na základě svých zkušeností.

Zaměřujeme se na rozvoj obecnějších dovedností, které jsou důležité pro úspěšný život.

Učíme děti...

- spolupracovat
- prezentovat svou práci
- kriticky myslet
- číst s porozuměním
- plánovat
- organizovat své učení/čas
- umět se rozhodnout, ale také nést zodpovědnost za svou volbu
- řešit problémy
- přijímat společenskou zodpovědnost za svět kolem nás
- kultivovaně diskutovat, respektovat názory ostatních
- hodnotit a ocenit svou práci i práci ostatních
- mapovat svůj posun, formulovat cíle učení
- pracovat samostatně
- ověřovat a formulovat hypotézy

Využíváme tyto metody a formy práce:

- individuální práce
- práce ve dvojici
- práce ve skupině
- Hejného metoda (matematika)
- Integrovaná tematická výchova
- Čtením a psaním ke kritickému myšlení
- Tvořivé psaní
- Čtenářské dílny
- Badatelská výuka
- Vrstevnické učení
- Projektové vyučování
- Problémové učení
- Zážitková pedagogika
- Dramatická výchova
- Barevné učení